

# Shanty (ies) in Nederland

## Hé Kapitein



## Hé Kapitein.

Het lijkt wel of de zeelui er plezier in hadden om op walvisvaart te gaan, want we zingen:  
"We gaan walvissen jagen. Maar we maken er een foto van!"

Maar een foto maken was al helemaal niet mogelijk, want fototoestellen bestonden er in de VOC-tijd niet. Wel konden er tekeningen of schilderijen gemaakt worden. Kijk maar naar de plaatjes hieronder!

Veel walvissen waren er te vinden in de richting van de Noordpool.

Tijdens de poolzomers, de paartijd, is het daar dag en nacht licht en wemelden de wateren van de walvissen.

De walvissen hadden een lengte van soms wel 20 meter (3 klaslokalen!). Het bemanningslid dat het eerst een walvis ontdekte, ontving een beloning. Meestal verraadde het spuiten van de walvis zijn aanwezigheid. Om de walvis te vangen moest een sloep (roeiboot) met acht bemanningsleden dicht bij de walvis komen. De bemanning sprong in de bootjes en roeide naar de walvis, met de harpoenier op de voorpunt. Er waren drie tot vijf sloepen nodig om één walvis te doden.

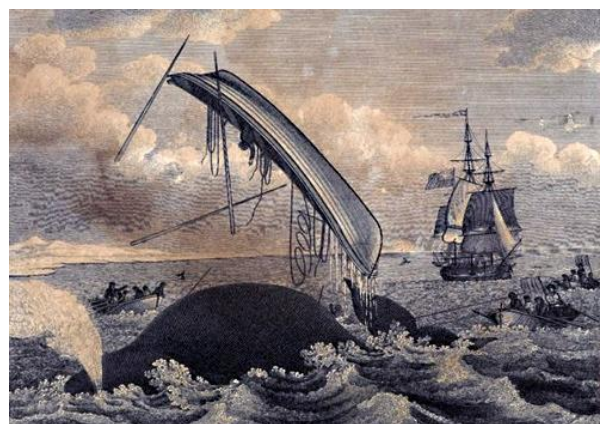
Als de sloep een klap van de staart van het gevaarte kreeg, kon gevreesd worden voor het leven, maar ook heel veel zeelieden kwamen dan ook terug met gebroken armen of benen.



De harpoenier probeerde zijn wapen in de spekrug te werpen, waar deze het best bleef steken. Met een vaart ging de walvis er vandoor, de boot en de harpoenlijn achter zich aan. Als de walvis geharpoeneerd was, schoot deze vaak onder het pakij, trok de sloep mee en trok de sloep tegen het ijs te pletter of werd onder het ijs getrokken. De gehele bemanning kwam dan om. Als de walvis vermoeid was, stootte de harpoenier de harpoen in het hart van de walvis. Het hart barstte dan open en een fontein van bloed spoot uit het ademhalingsgat. Men zei dan "De schoorsteen vliegt in brand!"

De bemanning moest heel goed samenwerken om de enorme walvis binnen te kunnen halen.

De walvis werd in stukken gesneden en uit de stukken spek werd traan gestookt. Traan werd als olie gebruikt in olielampen. Mensen hadden in die tijd geen elektriciteit. Elektrische verlichting kenden de mensen dan ook niet!



# Hé kapitein, we nemen nog een borrel

Traditioneel / Tekst G. Lamerus

Am G

Hé ka-pi tein, we ne-men nog een bor-rel. Hé ka-pi tein, we ne-men nog een bor-rel.

5 Am G Am

Hé ka-pi tein, we ne men nog een bor-rel voor we va - ren gaan.

10 Am G Am

Af-scheid heb ik al ge-no-men, af-scheid heb ik al ge-no-men, af-scheid heb ik

15 G

al ge - no - men, ze lie - ten er geen traan.

Refrein:

Hé kapitein we nemen nog een borrel (2x)

Hé kapitein we nemen nog een borrel

Voor we varen gaan.

1. Afscheid heb ik al genomen (2x)

afscheid heb ik al genomen

ze lieten er geen traan.

Refrein:

2. Dan moeten wij de kou trotseren (2x)

dan moeten wij de kou trotseren

met regen en harde wind.

Refrein:

3. Laten wij de avond vieren (2x)

laten wij de avond vieren

met bier en brandewijn.

Refrein:

4. Morgen moeten wij weer aan boord (2x)

morgen moeten wij weer aan boord

varen om de noord.

Refrein:

5. Kom laten wij gaan drinken (2x)

kom laten wij gaan drinken

voor behouden vaart.

Chorus:

6. Als wij weer zijn aangekomen (2x)

als wij weer zijn aangekomen

van deze reis.

Refrein:

7. Dan kan ik haar weer betalen (2x)

dan kan ik haar weer betalen

ze vraagt een fikse prijs.

Refrein (2x):

## Hé kapitein - Opdrachten.

1. Op walvisvangst gaan was een gevaarlijke klus.  
Wat kon er allemaal misgaan?

a. \_\_\_\_\_

b. \_\_\_\_\_

c. \_\_\_\_\_

2. Trek eens lijntjes tussen de woorden die hetzelfde betekenen:

Harpoen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/> Walvisolie
Het bloed spuit er uit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/> Roeiboot
Traan	<input type="radio"/>	<input type="radio"/> De schoorsteen vliegt in brand
Sloep	<input type="radio"/>	<input type="radio"/> Zeeman die harpoen werpt
Harpoenier	<input type="radio"/>	<input type="radio"/> Spies met weerhaken

3.  
Hoeveel.....

...sloepen waren er nodig om een walvis te vangen \_\_\_\_\_

...vissers zaten er in 1 sloep \_\_\_\_\_

...meter was de lengte van een walvis \_\_\_\_\_

...klaslokalen bij elkaar is dit? \_\_\_\_\_